

**GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Warszawa, dnia 21 stycznia 2011 r.

DOOŚ-idk.4200.16.2011.JSz.1

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.), dalej Kpa, po rozpatrzeniu odwołań Magdaleny Murawskiej, Tomasza Murawskiego, Barbary Makowskiej, Bogumiły Kruszki, Marii Witki, Kazimierza Witki, Anieli Gajewskiej i Zofii Katafiasz od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 23 lipca 2010 r., znak RDOŚ-04.OO.6613-25-65/10/KŚ, w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S5 na odcinku Nowe Marzy - Świecie - Bydgoszcz - Cotoń,

1. uchylam punkt I. podpunkt 1. wyróżnienie 3) decyzji w brzmieniu:

„zaplecze budowy zlokalizować na terenie położonym w możliwie jak największej odległości od terenów chronionych akustycznie;”

i w tym zakresie orzekam:

„zaplecze budowy zlokalizować na terenie położonym w możliwie jak największej odległości od terenów chronionych akustycznie, przy czym węzły betoniarskie, wytwórnie mas bitumicznych, sortownie kruszywa oraz kruszarki zlokalizować w odległości minimum 300 m od zabudowań mieszkalnych;”

2. uchylam punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 29) decyzji w brzmieniu:

„wszelkie prace budowlane na terenach lub w ich sąsiedztwie, stanowiących miejsca bytowania gatunków ptaków chronionych oraz mających znaczenie dla Wspólnoty, rozpocząć poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem, trwającym dla zinwentaryzowanych gatunków na przebiegu planowanego przedsięwzięcia od 1 marca do 31 lipca, a prace prowadzić wyłącznie w porze dziennej tj. w godz. 6-22;”

i w tym zakresie orzekam:

„roboty ziemne z użyciem ciężkiego sprzętu na terenie OSO Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego prowadzić poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od 1 marca do 31 lipca;”

3. uchylam punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 34) litera e decyzji w brzmieniu:

„w przypadku stwierdzenia podczas prowadzonej wycinki drzew, zasiedlenia przez gatunki zwierząt chronionych lub mających szczególne znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej, w tym przez pachnicę dębową, należy przed przeprowadzeniem wycinki uzyskać zgodę właściwego organu na zniszczenie siedliska i przeniesienie gatunku, określając warunki działań, których celem będzie minimalizacja negatywnego oddziaływania na stan zachowania gatunku;”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie,

4. uchylam punkt I. podpunkt 3. wyróżnienie 2) linijki 8-10 od dołu na stronie 14 decyzji w brzmieniu:

„w sposób zapewniający maksymalną ochronę przed hałasem, dopuszczając korektę kilometraża po wcześniejszym każdorazowym uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszcy.”

i w tym zakresie orzekam:

„w sposób zapewniający maksymalną ochronę przed hałasem.”

5. uchylam punkt III. decyzji w brzmieniu:

„nie stwierdzam konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania w przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie,

6. uchylam punkt IV. decyzji w brzmieniu:

„nie nakładam obowiązku:

- przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej – nie dotyczy;**
- przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko – nie dotyczy;”**

i w tym zakresie orzekam:

„nie nakładam obowiązku przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej;”,

7. w pozostałej części utrzymuję w mocy ww. decyzję.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lipca 2010 r., znak: RDOŚ-04.OO.6613-25-65/10/KŚ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustalił środowiskowe uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S5 na odcinku Nowe Marzy - Świecie - Bydgoszcz – Cotoń.

Odwołania od przedmiotowej decyzji wnieśli w ustawowym terminie 14 dni mieszkańcy Kowalewa, wymienieni w sentencji niniejszej decyzji oraz Krzysztof Florczak, Tomasz Rychlewski, Katarzyna Witka-Rychlewska, Jolanta Kłosowska, Edward Kłosowski, Jacek Erlich, Katarzyna Erlich, Katarzyna Florczak, Krzysztof Karczewski i Dariusz Wesół, którzy następnie w dniu 10 grudnia 2010 r. wycofali swoje odwołania.

Odwołania od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w terminie wnieśli również: Anna Makowska, Łukasz Januszewski, Wioletta Łuczak, Krzysztof

Kłosowski, Elżbieta Kłosowska, Angelika Kłosowska, Sławomir Kłosowski, Artur Kłosowski, Maria Korga, Andrzej Korga, Mariusz Korga, Joanna Korga, Iwona Korga, Krystyna Czechowska, Katarzyna Czechowska, Paweł Czechowski, Róża Zgórska, Rozalia Zgórska, Weronika Drela, Stanisław Drela, Jarosław Korga, Urszula Korga, Eugeniusz Korga, Przemysław Korga, Bożena Matczak, Zbigniew Matczak, Renata Szymanowska, Piotr Szymanowski, Leszek Drela i Natalia Drela, jednakże nie posiadają oni przymiotów stron postępowania.

W stosunku do osób, które wycofały swoje odwołania oraz tych, którzy nie są stronami postępowania Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał odrębną decyzję.

Odwołujący się wnoszą zarzuty braku poinformowania mieszkańców Kowalewa o planowanej drodze ekspresowej oraz wyrażają obawy co do wpływu hałasu generowanego przez drogę na zdrowie i życie mieszkańców, a także wpływu drgań na konstrukcje budynków. Wspominają również o siedlisku bociana białego, które, ich zdaniem, znajduje się na trasie planowanego przedsięwzięcia. Odwołujący się wnoszą o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego zważono i ustalono, co następuje.

Organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wniosku o wydanie decyzji środowiskowej, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wraz z suplementem do raportu oraz zaskarżonej decyzji. W toku postępowania odwoławczego organ II instancji rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych.

W kwestii zarzutów dotyczących braku informowania mieszkańców Kowalewa o planowanej inwestycji stwierdzić trzeba, iż nie są one słuszne.

Ze względu na liczbę stron postępowania przekraczającą 20, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zastosował przepis art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), dalej ustawy ooś, dopuszczający stosowanie art. 49 Kpa, polegający na powiadamianiu stron o prowadzonych w toku postępowania czynnościach poprzez obwieszczenie. Zawiadomienie lub doręczenie uważa się w tym przypadku za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Jak wynika z akt sprawy, strony postępowania były powiadamiane o czynnościach organu prowadzącego postępowanie (począwszy od informacji o złożeniu przez inwestora w dniu 11 maja 2010 r. wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach aż do informacji o wydaniu w dniu 23 lipca 2010 r. decyzji w przedmiocie środowiskowych

uwarunkowań). Strony mogły również składać uwagi na każdym etapie postępowania administracyjnego.

Jeśli chodzi o informacje o planowanym zamierzeniu na terenie Kowalewa, to z akt sprawy wynika, iż obwieszczenia informujące o poszczególnych czynnościach organu i okolicznościach sprawy wywieszono na tablicy ogłoszeń w Kowalewie oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szubin.

I tak, obwieszczenie z dnia 13 maja 2010 r., zawiadamiające strony o wszczęciu postępowania w przedmiotowej sprawie wywieszono w Urzędzie Miejskim w Szubinie oraz w sołectwie Kowalewo w dniach od 14 maja do odpowiednio 29 maja i 30 maja 2010 r.

Obwieszczenie z dnia 19 maja 2010 r., zawiadamiające społeczność o wszczęciu postępowania w przedmiotowej sprawie oraz o konsultacjach społecznych, które odbyły się w dniach od 21 maja do 11 czerwca 2010 r. wywieszono w Urzędzie Miejskim w Szubinie oraz w sołectwie Kowalewo w dniach od 21 maja do 12 czerwca 2010 r. Obwieszczenie to opublikowane było również w Gazecie Wyborczej w dniu 20 maja 2010 r.

Obwieszczenie z dnia 8 czerwca 2010 r., zawiadamiające społeczność o powtórnych konsultacjach społecznych, które odbyły się w dniach od 10 do 30 czerwca 2010 r. wywieszono w Urzędzie Miejskim w Szubinie oraz w sołectwie Kowalewo w dniach od 10 czerwca do odpowiednio 1 lipca i 30 czerwca 2010 r. Obwieszczenie to opublikowane było również w Gazecie Wyborczej w dniu 10 czerwca 2010 r.

Obwieszczenie z dnia 1 lipca 2010 r., zawiadamiające strony o zakończeniu zbierania materiałów i dowodów w ramach prowadzonego postępowania wywieszono w Urzędzie Miejskim w Szubinie oraz w sołectwie Kowalewo w dniach od 1 do 15 lipca 2010 r.

Obwieszczeniem z dnia 23 lipca 2010 r. poinformowano strony oraz społeczność o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, obwieszczenie to było wywieszono w Urzędzie Miejskim w Szubinie oraz w sołectwie Kowalewo w dniach od 27 lipca do 11 sierpnia 2010 r.

Wszystkie obwieszczenia zamieszczano na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, na tablicy ogłoszeń Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy oraz w urzędach gmin i miast (a także w sołectwach), przez które będzie przebiegać planowana droga.

Badając poprawność przeprowadzonych przez organ I instancji czynności mających na celu stosowne powiadamianie stron postępowania i społeczności, stwierdzić trzeba, iż mimo zaistniałych nieprawidłowości (brak powiadomienia w miejscu planowanego przedsięwzięcia), to w ocenie organu II instancji nie stanowi to naruszenia przepisów prawa, które mogło mieć wpływ na przebieg i wynik postępowania, ani nie spowodowało ograniczenia praw stron postępowania.

Organ I instancji przeprowadził bowiem wszystkie pozostałe czynności, składające się na podanie informacji do publicznej wiadomości dla społeczności, a nawet dodatkowo informował społeczność poprzez ogłoszenia w prasie oraz we wszystkich sołectwach, przez które przebiega planowana inwestycja. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy prawidłowo informował strony postępowania o czynnościach podejmowanych przez organ w toku postępowania administracyjnego. Natomiast ani we

wniesionych odwołaniach, ani w pismach wpływających do organu I instancji w trakcie postępowania nie podniesiono żadnych kwestii, które mogłyby ujawnić wadliwość postępowania wynikającą z wymienionego wyżej uchybienia, bądź stanowić naruszenie czy ograniczenie praw stron. Mając zatem na uwadze całokształt sprawy, uznać należy, iż brak obwieszczeń w miejscu planowanego przedsięwzięcia nie miał wpływu na przebieg sprawy a podniesione zarzuty trzeba uznać za niesłuszne.

W odpowiedzi na zarzut dotyczący siedliska bociana białego, które zdaniem odwołujących się położone jest na trasie planowanego przedsięwzięcia, wyjaśnić trzeba, iż jak wynika z raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w pasie oddziaływania inwestycji nie stwierdzono lęgowej populacji bociana białego. Teren ten jest jedynie miejscem żerowania i przelotów tego gatunku. Dodać trzeba, iż bocian biały nie jest na terenie Polski gatunkiem zagrożonym.

Powyższy zarzut odwołujących się należy zatem uznać za niesłuszny.

Jeśli chodzi o wpływ hałasu generowanego przez drogę na zdrowie i życie mieszkańców, to, jak wynika z akt sprawy oraz treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla planowanego przedsięwzięcia zaprojektowano ekrany akustyczne w celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych.

Jednakże dla rejonu miejscowości Kowalewo, ze względu na brak informacji o zmianie sposobu zagospodarowania omawianych terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nie przewidziano ekranów w celu ochrony zdrowia ludzi. Niemniej jednak tereny te będą chronione poprzez nieprzeźroczysty ekran akustyczny (na odcinku DULD 5 w km od 6+000 do km 7+100) o wysokości min. 4.5 m, a także poprzez zastosowanie, o ile będzie to możliwe, cichej nawierzchni. Ochrona ta, mimo że przewidziana celem minimalizacji oddziaływania na stwierdzone gatunki ptaków wodno-błotnych, będzie również stanowiła ochronę zdrowia i życia ludzi przed ponadnormatywnym oddziaływaniem akustycznym.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzić trzeba, iż organ I instancji nie przewidział pełnego zakresu urządzeń ochrony przed hałasem. Dlatego też niniejszą decyzją uchylono pkt IV. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w brzmieniu: „nie nakładam obowiązku: przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej – nie dotyczy; przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko – nie dotyczy” i w tym zakresie orzeczono: „nie nakładam obowiązku przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej”. Ponowna ocena w szczególności powinna objąć kwestie urządzeń ochrony środowiska w zakresie ochrony akustycznej (ekranów akustycznych, zastosowania cichej nawierzchni czy też zastosowania roślinności izolacyjnej).

W tym miejscu należy również wspomnieć, iż organ II instancji ponownie rozpatrując sprawę uchylił punkt 1. podpunkt 3. wyróżnienie 2) linijki 8-10 od dołu na stronie 14 decyzji w brzmieniu: „w sposób zapewniający maksymalną ochronę przed hałasem, dopuszczając korektę kilometraża po wcześniejszym każdorazowym uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.”, który dotyczył budowy ekranów akustycznych. W tym zakresie Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska orzekł: „w sposób zapewniający maksymalną ochronę przed hałasem.”, co uargumentowane jest faktem, iż przepisy w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nie przewidują trybu zmiany kilometrażu ekranów akustycznych, nałożonych jako warunek realizacji przedsięwzięcia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, poprzez uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Zmiana parametrów urządzeń ochrony środowiska, takich jak ekrany akustyczne, pod kątem ich optymalnego dostosowania do funkcji jakie mają pełnić, może być natomiast dokonana w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, której obowiązek nałożono niniejszą decyzją.

Konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, wskazany został również w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na stronie 96, gdzie mowa o konieczności doprecyzowania ostatecznych parametrów i lokalizacji zabezpieczeń akustycznych przed uzyskaniem przez inwestora decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, czy też na stronach 66-67, gdzie podkreślono, iż zaproponowana lokalizacja ekranów ma charakter koncepcyjny i została opracowana w pewnym uproszczeniu. W raporcie (strona 96) podkreślono również, iż ekrany akustyczne bez wspomagającej funkcji tzw. cichej nawierzchni drogowej nie zapewnią warunków ochrony akustycznej w docelowym horyzoncie czasowym 2024 r.

W odpowiedzi na zarzut w zakresie wpływu drgań na konstrukcje budynków, stwierdzić trzeba, co następuje.

W fazie robót drogowych przewiduje się możliwość powstawania drgań spowodowanych poprzez pracę maszyn drogowych, frezarek i walców wibracyjnych – drgania te swoją skalą są zbliżone do drgań wywoływanych ruchem samochodów ciężarowych. Ich występowanie jest jednakże krótkotrwałe i dotyczyć może obszaru maksymalnie do 50 m od strefy robót. Drgania pochodzące od elementów węzłów betoniarских, wytwórni mas bitumicznych, sortowni kruszywa oraz kruszarek także mają charakter krótkotrwały i bardzo niewielki zasięg oddziaływania – do 10 m.

Z uwagi na możliwość negatywnego wpływu inwestycji na etapie jej realizacji na kondycję techniczną budynków zlokalizowanych w jej bezpośrednim otoczeniu w uzasadnieniu decyzji zalecono zinwentaryzowanie przez Inspektora Nadzoru Budowlanego stanu technicznego budynków znajdujących się w strefie potencjalnego negatywnego oddziaływania inwestycji, tj. w odległości co najmniej 50 m od osi drogi przed przystąpieniem do realizacji prac budowlanych (str 47 decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy). Zalecono ponadto (str 48 decyzji), by węzły

betoniarskie, wytwornie mas bitumicznych, sortownie kruszywa oraz kruszarki zlokalizowane zostały w odległości minimum 300 m od zabudowań mieszkalnych.

Wspomniane zalecenia nie zostały jednakże przez organ I instancji sformułowane w sentencji decyzji jako warunek wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, a jedynie zamieszczone w uzasadnieniu decyzji. Dlatego też organ II instancji, po przeanalizowaniu sprawy, uchylił punkt I. podpunkt 1. wyróżnienie 3) decyzji w brzmieniu: „zaplecze budowy zlokalizować na terenie położonym w możliwie jak największej odległości od terenów chronionych akustycznie” i w tym zakresie orzekł: „zaplecze budowy zlokalizować na terenie położonym w możliwie jak największej odległości od terenów chronionych akustycznie, przy czym węzły betoniarskie, wytwornie mas bitumicznych, sortownie kruszywa oraz kruszarki zlokalizować w odległości minimum 300 m od zabudowań mieszkalnych”. Tak sformułowany warunek, poza ochroną przed drganiami, zapewni również ochronę akustyczną mieszkańców, zgodnie z uzasadnieniem decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (str 48 decyzji). Kwestie zaś wpływu na budynki drgań generowanych przez pracę maszyn drogowych, frezarek i walców wibracyjnych, należy – po ocenie stanu technicznego budynków, znajdujących się w strefie 50 m od granic strefy robót budowlanych – przeanalizować na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, (nałożonej w niniejszej decyzji), podczas której, jeśli zajdzie taka potrzeba, sformułowane zostaną właściwe i bardziej precyzyjne warunki, pod którymi będzie realizowane przedsięwzięcie z zapewnieniem minimalizacji negatywnego oddziaływania.

Jeśli zaś chodzi o drgania w fazie eksploatacji trasy, generowane przez ruch pojazdów, to z treści raportu oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jak i z uzasadnienia decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wynika, iż budowa trasy przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości drgań wywołanych obecnie występującym ruchem drogowym, poprzez poprawę stanu nawierzchni, stabilności korpusu drogowego oraz płynności jazdy, a ruch pojazdów nie będzie wzbudzał drgań, które mogłyby powodować uszkodzenia elementów nośnych budynków (str 47-48 decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy).

Po zbadaniu sprawy organ II instancji uchylił punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 29) decyzji w brzmieniu: „wszelkie prace budowlane na terenach lub w ich sąsiedztwie, stanowiących miejsca bytowania gatunków ptaków chronionych oraz mających znaczenie dla Wspólnoty, rozpocząć poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem, trwającym dla zinwentaryzowanych gatunków na przebiegu planowanego przedsięwzięcia od 1 marca do 31 lipca, a prace prowadzić wyłącznie w porze dziennej tj. w godz. 6-22;” i w tym zakresie orzekł: „roboty ziemne z użyciem ciężkiego sprzętu na terenie OSO Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego prowadzić poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od 1 marca do 31 lipca;”. Warunek zawarty w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w opinii drugiej instancji był nie w pełni zasadny, gatunki chronione podlegają bowiem zakazom wynikającym z przepisów z zakresu ochrony

przyrody. Tym samym ochrona ich jest zagwarantowana bez potrzeby wprowadzania w tym zakresie warunków w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Organ II instancji, po przeanalizowaniu sprawy, uchylił także punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 34) litera e decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w brzmieniu: „w przypadku stwierdzenia podczas prowadzonej wycinki drzew, zasiedlenia przez gatunki zwierząt chronionych lub mających szczególne znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej, w tym przez pachnicę dębową, należy przed przeprowadzeniem wycinki uzyskać zgodę właściwego organu na zniszczenie siedliska i przeniesienie gatunku, określając warunki działań, których celem będzie minimalizacja negatywnego oddziaływania na stan zachowania gatunku;” i umorzył postępowanie organu I instancji w tym zakresie. Kwestia ewentualnego występowania przedmiotowych gatunków i sposobów kompensacji przyrodniczej w celu ograniczenia strat powinna być poddana analizie na etapie ponownej oceny, na podstawie bardziej szczegółowej inwentaryzacji w tym zakresie drzew przeznaczonych do wycinki, przedstawionej w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Po przeanalizowaniu sprawy organ II instancji uchylił punkt III. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w brzmieniu: „nie stwierdzam konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania w przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;” i umorzył postępowanie organu I instancji w tym zakresie. Wyjaśnić należy bowiem, iż jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi krajowej, w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, Nr 23, poz. 136 i Nr 192, poz. 1381), obszar ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie analizy porealizacyjnej (na podstawie art. 135 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nałożył na wnioskodawcę obowiązek wykonania, po upływie 1 roku od oddania obiektu do użytkowania, analizy porealizacyjnej, w zakresie m. in. pomiarów hałasu, i przedstawienia jej wyników wskazanym organom ochrony środowiska w terminie 18 miesięcy od oddania obiektu do użytkowania. Analiza ta umożliwi porównanie ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i ocenę skuteczności działań podjętych w celu jego ograniczenia oraz pozwoli stwierdzić czy standardy jakości środowiska przy zastosowaniu zaprojektowanych rozwiązań technicznych zostały zachowane. W razie ich przekroczenia dopiero wyniki analizy porealizacyjnej stanowią mogą podstawę do wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń, bądź stwierdzenia konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, tym samym stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w tym zakresie jest bezprzedmiotowe.

Ponownie rozpatrując sprawę organ II instancji dokonał również wnikliwej analizy kwestii związanych z oddziaływaniem planowanej inwestycji na obszary Natura 2000.

Planowana trasa przecina fragment obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (dalej: OZW) „Łąki Trzęślicowe w Foluszu” (PLH040027), przebiega po granicy obszaru specjalnej ochrony ptaków (dalej: OSO) „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” (PLB300001) oraz OZW „Dolina Noteci” (PLH300004). Ponadto planowana inwestycja przebiega w sąsiedztwie następujących obszarów Natura 2000: OZW Równina Szubińsko-Łabiszyńska (PLH040029), OZW Zamek Świecie (PLH040025), OZW Solecka Dolina Wisły (PLH040003), OSO Dolina Dolnej Wisły (PLB04003).

W odniesieniu do OSO Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego stwierdzić trzeba, iż w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (tab. 82, 85 str. 272, 274) w sposób ogólny wskazano, że działania związane z realizacją planowanej inwestycji będą prowadzone w sposób niezakłócający istniejących stosunków wodnych, co stanowiłoby zagrożenie dla ekosystemów znajdujących się w obrębie sieci Natura 2000. Wskazany rodzaj zagrożenia oraz jego przedmiot ma charakter ogólny i dotyczy całego obszaru Natura 2000, nie został bowiem przeanalizowany pod kątem gatunków ptaków chronionych w obszarze oraz ich siedlisk występujących w rejonie oddziaływania inwestycji. Nie zostało wystarczająco wyjaśnione, czy ewentualne zakłócenie stosunków wodnych może mieć znaczący negatywny wpływ na gatunki ptaków i ich siedliska chronione w ww. obszarze Natura 2000, występujące w rejonie oddziaływania inwestycji oraz jakiego rodzaju działania będą podejmowane w celu zachowania istniejących warunków wodnych. W raporcie stwierdzono także, że w czasie rozbudowy drogi *istnieje zagrożenie wystąpienia na tym obszarze negatywnego oddziaływania na stwierdzone walory przyrodnicze i zagrożenie to dla bytujących gatunków stanowią: hałas, fizyczne niszczenie stanowisk roślin i lęgów ptaków w fazie budowy oraz zaburzenia w krążeniu wód gruntowych*. Przy czym nie określono, jakie konkretnie gatunki będą narażone na tego typu oddziaływania i czy będą one miały charakter znaczący. Natomiast przy określaniu działań minimalizujących w odniesieniu do zmiany stosunków wodnych, które mają polegać na *dążeniu do możliwego zminimalizowania zasięgu działania odwodnień terenu i innych urządzeń hydrotechnicznych związanych z drogą* nie wskazano metod, jakimi ten cel należy osiągnąć.

Dodatkowo należy wskazać, iż z informacji zawartych w tab. 85 raportu „Zestawienie pośrednich długoterminowych oddziaływań na gatunki i siedliska będące przedmiotem ochrony znajdujących się w sąsiedztwie planowanej drogi obszarów Natura 2000 wraz z zastosowanymi środkami minimalizującymi” wynika że eksploatacja drogi na tym odcinku może spowodować zakłócenie stosunków wodnych i zanieczyszczenie otaczających łąk substancjami ropopochodnymi i pochodnymi węglowodorów, co zdaniem autorów raportu stanowi duże zagrożenie dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. W odniesieniu do drugiego oddziaływania wskazano

wyłącznie w sposób ogólny, że „przy zastosowaniu odpowiednich środków minimalizujących nie wystąpi skażenie”, natomiast nie uwzględniono propozycji działań minimalizujących w stosunku do zagrożenia polegającego na zmianie stosunków wodnych.

Z powyższego wynika, że oddziaływania polegające na zmianie stosunków wodnych w ww. obszarze Natura 2000 mogą wystąpić zarówno na etapie realizacji inwestycji, jak jej eksploatacji, przy czym kwestia ta nie została wystarczająco oceniona w raporcie, jak również organ I instancji nie odniósł się do niej w decyzji środowiskowej.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, iż nie wszystkie wymienione w tab. nr 81 gatunki ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej występujące na tym obszarze oraz na obszarze oddziaływania inwestycji stanowią przedmiot ochrony tego obszaru. Z wymienionych tutaj gatunków ptaków przedmiotami ochrony w obszarze są: bąk, bączek, błotniak stawowy, żuraw, podróżniczek i bielik w związku z czym ewentualny wpływ inwestycji na etapie jej realizacji oraz eksploatacji należało ocenić w odniesieniu do tych gatunków. Gatunki takie, jak zielonka, derkacz, rybitwa rzeczna, gąsiorek oraz bocian biały nie stanowią przedmiotu ochrony tego obszaru, w związku z czym wpływ inwestycji na te gatunki powinien być przeanalizowany z uwzględnieniem art. 12 – 16 dyrektywy siedliskowej. Ponadto nie wiadomo skąd autorzy raportu czerpali informacje dotyczące wielkości populacji danego gatunku w ww. obszarze, ponieważ zgodnie z SDF dla tego obszaru występuje tutaj 1 para bączka (w raporcie jest 1-2 pary), około 30 par błotniaka stawowego (w raporcie 10-12 par), poniżej 11 par populacji rozrodczej żurawia (w raporcie jest 36-38 par). Podkreślenia wymaga fakt, iż ww. obszar Natura 2000 został wyznaczony w celu ochrony zarówno populacji lęgowej, jak i przelotnej żurawia (na przelotach występuje od 2500 do 3000 osobników), w związku z czym ocena wpływu inwestycji powinna uwzględniać występowanie ww. gatunku na tym terenie w czasie jego wiosennych i jesiennych wędrówek. Natomiast z raportu wynika, że inwentaryzacja ptaków została przeprowadzona w terminie: 29.05 oraz 2-4.06 2007 r., czyli nie uwzględniała terminu, w którym żuraw występuje w obszarze Natura 2000 w okresie przelotów, w związku z czym ocena wpływu inwestycji nie została przeprowadzona w sposób wystarczający, by poprzestać na jej wynikach na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto, biorąc pod uwagę, informacje zawarte w raporcie (tab. 81), że w obszarze Natura 2000 występuje 1-2 pary bączka, a w obszarze oddziaływania drogi stwierdzono 1 parę, to w granicach oddziaływania planowanej drogi ekspresowej znajduje się od 50% do 100 % populacji. W przypadku bąka i błotniaka stawowego, w granicach oddziaływania inwestycji znajduje się odpowiednio 8% populacji danego gatunku.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy wskazać, iż wyniki z przeprowadzonej oceny wskazują, że oddziaływanie na gatunki ptaków chronione w ww. obszarze Natura 2000 może być znaczące, jednakże fakt ten nie został odpowiednio przeanalizowany w dokumentacji. Kwestia ta wymaga weryfikacji w drodze ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Okoliczność ta dodatkowo przesądza do orzeczenia takiego obowiązku przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

W odniesieniu do OZW Dolina Noteci w raporcie stwierdzono w sąsiedztwie przebiegu inwestycji występowanie dwóch typów siedlisk przyrodniczych wrażliwych na zakłócenia reżimu wodnego - 6410 *zmiennowilgotne łąki trzęślicowe*, znajdujące się w odległości ok. 40 m od osi projektowanej drogi oraz 6510 *ekstensywnie użytkowane łąki*, znajdujące się w odległości ok. 70 m. Jednakże na podstawie przedstawionej do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej dokumentacji nie można zweryfikować faktycznego występowania ww. siedlisk chronionych w odniesieniu do osi drogi, ponieważ zarówno w załączniku mapowym do raportu (zał. 5, rys. 05-07), jak i w załącznikach stanowiących część suplementu do raportu (rys. 04-16, 04-17, 04-18), legenda nie jest adekwatna do przedstawionych na mapach elementów.

Z informacji przedstawionych w raporcie wynika, że realizacja planowanej inwestycji może wywołać pośredni wpływ na siedlisko 6410 poprzez naruszenie istniejącego reżimu wodnego, w związku z czym zaproponowano, aby prace budowlane w dolinie były prowadzone tak, aby ewentualne odwodnienia, obwałowania powodujące zmiany dynamiki zalewów objęły możliwie jak najmniejszy obszar tego terenu. Natomiast w odniesieniu do siedliska 6510 stwierdzono tylko, że jest ono mniej wrażliwe na zakłócenia reżimu wodnego. Nie wskazano przy tym zarówno wielkości/istotności oddziaływania inwestycji na ww. siedliska przyrodnicze, jak również nie wskazano konkretnych rozwiązań minimalizujących adekwatnych do oddziaływania.

Zatem w związku z faktem, iż możliwość wystąpienia tego typu oddziaływania wskazano w raporcie, a z treści samej decyzji środowiskowej nie wynika, iż organ I instancji dokonał jego weryfikacji, kwestia ta również wymaga wyjaśnienia w trakcie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

W odniesieniu do innych gatunków i siedlisk występujących na obszarze Dolina Noteci, stwierdzono, że według informacji zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, znajdująca się w odległości ok. 100 m od drogi zabytkowa aleja drzew (str. 192, tab. 51 raportu) - 75 m odcinek tworzony przez klon zwyczajny - może zostać narażona *na uszkodzenia bądź zniszczenie* w czasie budowy, w związku z czym powinna być chroniona. Należy zaznaczyć, iż nie wskazano tutaj skali zniszczenia, jak również nie przedstawiono działań, które mają zapewnić ochronę zabytkowej alei drzew. Biorąc pod uwagę odległość alei od osi drogi, nie jest wiadome jaki rodzaj działania na etapie realizacji inwestycji będzie powodował ewentualne *uszkodzenia bądź zniszczenia*. Do tej kwestii także nie odniósł się w decyzji organ I instancji, zagadnienie to wymaga więc wyjaśnienia w trakcie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Jeśli chodzi o OZW Równina Szubińsko-Łabiszyńska, to planowana inwestycja przebiega w sąsiedztwie obszaru – w km 2+500 oraz przy węźle (rejon m. Rynarzewo, w dolinie Noteci i Kanału Noteckiego) i oddalona jest od obszaru o ok. 230 m.

Z informacji przedstawionych w raporcie (str. 284) zagrożenie dla celów ochrony ww. obszaru może stanowić wyłącznie emisja zanieczyszczeń do wód Noteci i Kanału Noteckiego, jednakże *odpowiednie ukształtowanie systemu odwodnienia wraz z propozycją*

realizacji systemów podczyszczenia spływów z drogi oraz systemów zabezpieczających przed przedostaniem się substancji niebezpiecznych pozwoli uniknąć tego zagrożenia. Przy czym jednocześnie wskazuje się, iż doprecyzowanie systemu odwodnienia drogi na tym obszarze jak i jego ocena w kontekście minimalizowania wpływu drogi na obszar Natura 2000 nastąpi po wyborze wariantu, w ramach raportu do Pozwolenia na budowę. Na obecnym etapie zaproponowano odprowadzanie wód spływających z drogi poza obszar doliny Noteci i Kanału Noteckiego, przy czym wskazano także, iż ewentualny zrzut wód opadowych do tych rzek będzie możliwy jedynie pod warunkiem niepogarszania stanu czystości tych cieków.

Z powyższego wynika, iż na tym etapie nie został wystarczająco oceniony wpływ inwestycji na cele ochrony ww. obszaru Natura 2000 pod kątem wskazanego zagrożenia. Natomiast z treści decyzji środowiskowej nie wynika czy organ dokonał analizy wpływu inwestycji na cele ochrony ww. obszaru Natura 2000 i pod tym kątem nałożył odpowiednie warunki realizacji przedsięwzięcia. Dlatego też kwestia ta zostanie zweryfikowana w trakcie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto, jak wynika z raportu siedliska chronione w tym obszarze znajdują się w odległości ok. 230 m od planowanej inwestycji w związku z czym nie wystąpi oddziaływanie bezpośrednie związane z niszczeniem siedlisk chronionych. Natomiast nie rozwiązana pozostaje kwestia pośredniego oddziaływania inwestycji na siedliska chronione poprzez zmianę stosunków wodnych na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji. Sami autorzy wskazują, że *nie przewiduje się również aby na etapie eksploatacji drogi, przy zachowaniu odpowiednich stosunków wodnych doszło do pośredniego oddziaływania*, przy czym nie konkretyzują rozwiązań, które pozwolą na utrzymanie takiego stanu. Należy zaznaczyć, że kwestia ta także nie została uwzględniona w decyzji środowiskowej.

Biorąc pod uwagę odległość inwestycji od siedlisk chronionych w tym obszarze Natura 2000, znikome jest prawdopodobieństwo wpływu inwestycji na siedliska i gatunki poprzez zmianę stosunków wodnych, jednakże ze względu, iż kwestia została wskazana w raporcie, niezbędne byłoby jej wyjaśnienie na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, iż z dokumentów załączonych do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej wynika, iż na etapie jej wydawania nie została w pełni wyjaśniona kwestia wpływu inwestycji, zarówno na etapie realizacji, jak i jej eksploatacji, na siedliska przyrodnicze oraz gatunki będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000 w odniesieniu do zmiany stosunków wodnych. W raporcie wskazuje się na potrzebę minimalizacji zasięgu odwodnień związanych z realizacją inwestycji, jednakże nie jest wiadome, czy zmiana stosunków wodnych *de facto* będzie miała znaczący wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki w obszarach Natura 2000. Ponadto nie przedstawia się konkretnych rozwiązań mających na celu minimalizację tego typu oddziaływania, jak również nie analizuje się, w jakim stopniu zaproponowane działania będą mogły

wyeliminować bądź ograniczyć oddziaływanie. Natomiast w raporcie wielokrotnie wskazuje się, iż sposób odwodnienia systemu drogi oraz niezbędne działania minimalizujące w tym zakresie będą znane i wskazane na etapie raportu przy uzyskiwaniu pozwolenia na budowę.

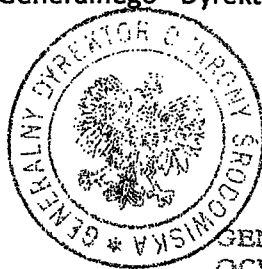
Biorąc pod uwagę wielkość powierzchni ww. obszarów Natura 2000 oraz przedmioty ochrony w tych obszarach można przyjąć, że zarówno na etapie realizacji inwestycji, jak i jej eksploatacji, wskazywane przez autorów raportu oddziaływania nie będą miały charakteru znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000. Niemniej jednak, w związku z tym iż autorzy raportu wskazują na możliwość pojawienia się negatywnego oddziaływania, to kwestia ta powinna zostać przeanalizowana na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Podsumowując powyższej omówione kwestie przyrodnicze, stwierdzić należy, iż organ I instancji nie przeanalizował okoliczności związanych z możliwością oddziaływania przedsięwzięcia na obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody, co stanowi przesłankę do nałożenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obowiązku ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Dlatego też niniejszą decyzją uchylono pkt IV. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w brzmieniu: „nie nakładam obowiązku: przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej – nie dotyczy; przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko – nie dotyczy” i w tym zakresie orzeczono: „nie nakładam obowiązku przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej”. Ponowna ocena w szczególności powinna objąć swym zakresem zagadnienia wyszczególnione w uzasadnieniu niniejszej decyzji.

Mając powyższe argumenty na uwadze, po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ pierwszej instancji, orzeczono jak w sentencji, uchylając punkt I. podpunkt 1. wyróżnienie 3), punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 29), punkt I. podpunkt 3. wyróżnienie 2) linijki 8-10 od dołu na stronie 14 oraz punkt IV. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 23 lipca 2010 r. i w tym zakresie orzekając co do istoty sprawy, uchylając punkt I. podpunkt 2. wyróżnienie 34) litera e oraz punkt III. tejże decyzji i umarzając postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie, a w pozostałej części, po stwierdzeniu braku uchybień i naruszenia prawa, utrzymując ww. decyzję w mocy.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Na niniejszą decyzję strony mogą wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania.

GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

Michał Kępczyński

Otrzymują:

1. Magdalena Murawska, ul. Leśna 8/9 Kowalewo, 89-200 Szubin,
2. Tomasz Murawski, ul. Leśna 8/9 Kowalewo, 89-200 Szubin,
3. Barbara Makowska, ul. Leśna 8/5 Kowalewo, 89-200 Szubin,
4. Bogumiła Kruszka, ul. Leśna 8/1 Kowalewo, 89-200 Szubin,
5. Maria Witka, ul. Leśna 8/3 Kowalewo, 89-200 Szubin,
6. Kazimierz Witka, ul. Leśna 8/3 Kowalewo, 89-200 Szubin,
7. Aniela Gajewska, ul. Leśna 8/7 Kowalewo, 89-200 Szubin,
8. Zofia Katafiasz, ul. Leśna 8/4 Kowalewo, 89-200 Szubin,
9. Dariusz Wesół, ul. Pałucka 5 Kowalewo, 89-200 Szubin,
10. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
11. Dyrektor Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Bydgoszczy,
12. Pozostałe strony - powiadomienie zgodnie z art. 49 Kpa,
13. a/a.

